

TOTAL TANNLØSHET

Introduksjon til forelesningsserien

Asbjørn Jokstad - Jon Ørstavik

Tannløshet som tema presentert i 3 deler

- Behandlingssituasjonen
 - Hva dreier pasientens problem seg om?
- Behandlingsprosessen
 - Hvordan kan man gå frem for å løse pasientens problem?
- Behandlingsutfallet
 - I hvilken grad løses pasientens problem?

Er tannløshet et neglisjerbart problem?

- Tannløse i Norge
 - Geografisk fordeling
 - Sosio-økonomisk sammenheng
 - Alternative løsninger
- Konsekvenser
 - Morfologiske strukturer tapt
 - Nevrofysiologiske systemer tapt
 - Funksjon redusert

Anatomiske hovedtrekk

- De synlige tannkroner
- Tannrøttene
- Periodontiene
- Progressivt tap av tilgrensende vev
- Nevrofysiologiske elementer
 - Sensorisk apparat i pulpa /dentin organet
 - Sensorisk apparat i periodontiet

Funksjonelle aspekter

- Målbare:
 - Bitekraft
 - Tyggeeffektivitet
- Subjektive
 - Kosthold
 - Selvopplevelse

Fremstilling av helprotese- Standardprosedyrer ved Od.Fak.

- En lang rekke alternative måter å fremstille proteser på.
- Konvensjonell fremstilling blir anvendt

Protesemorfologi og kjevenes relasjoner

- Helprotesens hovedtrekk
- Kjeverelasjoner
 - Vertikale
 - Hvor står tennene i forhold til resten av ansiktet?
 - Sagitale
 - Hvordan beveger underkjeven seg i forhold til overkjeven?
 - Hvilken betydning har dette for tennenes plassering?

Fremstilling av helprotese - alternativ fremstillingsmetode

■ Originalen

- Endringer kan testes i bruk,
men originalen går tapt i prosessen
- Vokskopi
 - Endringer kan kun vurderes i tannlegestolen,
men originalen bevares
- Akrylatkopi
 - Endringer kan testes i bruk, og originalen
bevares

Målsetningen for behandling av tannløshet

- Maskere det synlige morfologiske tap
- Gjøre pasienten i stand til å utøve funksjoner som individer med naturlige tenner kan utføre
 - Sosial tilpasning
 - Fysiognomi
 - Tanneksponering
 - Mimisk aktivitet
 - Talefunksjon
 - Tyggefunksjon

Alternative behandlinger og behandlingsutfall

- Protese: Vevserstatning med kunstig(e) materiale(r)
 - Helprotese (syn. plateprotese) - kunstige tenner montert på en plate som hviler mot kjevekam og tilgrensende deler av kjeveknokkelen
 - Implantatretinert protese- kunstige tenner montert på en plate som er festet til implantat(er) forankret i kjevebein
 - Helprotese - erstatter hele tannbuen i en kjeve
 - Helsett - erstatter hele tannbuen i begge kjever

Alternative behandlinger, kostnad-effektivitet

- Sosial tilpasning
- Fysiognomi
- Tanneksponering
- Mimisk aktivitet
- Talefunksjon
- Tyggefunksjon

Forelesning 10

Estetiske virkemidler

- Oppbygning av ansikt
- Eksponering av tannbuer
- Eksponering av enkelttenner
- Tannform og -farge
- Harmoni versus symmetri

Adaptasjonsfremmende tiltak

- Utforming av protese mht.
 - Basisform
 - Retensjon

Tilvenning ved bruk av helprotese

- En stor andel av pasientene kan ikke bruke protese
 - Årsaker
 - Pasientkjennetegn
 - Valg av strategi

Problemer og problemløsning i helprotetikk

- Smerter
 - Gnag
- Passform
- Stabilitet
- Funksjonsvansker

Andre prosedyrer forbundet med helprotetikk

- Immediatprotese
- Rebasering